

مقدمه مؤلف

«همیشه کسانی هستند که پرواز تو را نمی‌خواهند ببینند، تو به پرواز فکر کن، نه به آن‌ها.»

با توجه به تغییرات اخیر در قانون پذیرش دانشگاه‌ها و اهمیت مضاعف امتحانات نهایی و اثر قطعی آن‌ها در نتیجه پذیرش دانشگاه‌ها و برگزاری امتحانات نهایی در دروس پایه دهم، وجود منبعی استاندارد برای مطالعه این دروس اهمیت دوچندان پیدا کرده است.

کتاب حاضر، به منظور کمک به شما برای شرکت در امتحانات درس دین و زندگی (۱) نوشته شده است. تمام تیپ‌هایی که از آن‌ها در امتحان نهایی سؤال می‌آید به ترتیب و دسته‌بندی شده آمده و مورد توجه قرار گرفته است. این چنین هیچ قسمتی از کتاب باقی نمی‌ماند و با خواندن همه سؤالات و پاسخ آن‌ها، تسلط کامل به درس پیدا می‌کنید. قبل از پاسخ سؤالات نیز درس‌نامه‌ای مفید و کامل و در عین حال دسته‌بندی شده آمده که در بخش آیات و احادیث چنانچه پیامی خارج از متن کتاب نیاز بوده، نوشته شده و در غیر این صورت پیام آن، همان متن مورد اشاره در قبل آن آیه یا حدیث می‌باشد و از تکرار مطالب خودداری شده؛ لذا با خواندن این کتاب هیچ بخشی را از دست نداده‌اید.

و من برایتان آینده‌ای روشن، دلی پر نور و چشمانی خندان آرزومندم و از نظرات خود مرا به این آدرس Samieearef@yahoo.com بهره‌مند کنید.

فهرست مطالب

درسنامه پاسخ	سؤال	
۴۲	۵	درس اول: هدف زندگی
۴۵	۷	درس دوم: پرپرواز
۴۸	۹	درس سوم: خودحقیقی
۵۱	۱۱	درس چهارم: پنجره‌ای به روشنی
۵۴	۱۳	درس پنجم: آینده روشن
۵۸	۱۶	درس ششم: منزلگاه بعد
۶۰	۱۹	درس هفتم: واقعه بزرگ
۶۳	۲۱	درس هشتم: فرجام کار
۶۶	۲۴	درس نهم: آهنگ سفر
۷۰	۲۶	درس دهم: اعتماد بر او
۷۳	۲۹	درس یازدهم: دوستی با خدا
۷۶	۳۱	درس دوازدهم: یاری از نماز و روزه
۸۱	۳۵	درس سیزدهم: فضیلت آراستگی
۸۴	۳۸	درس چهاردهم: زیبایی پوشیدگی
		ضمیمه: امتحانات شبیه ساز نهایی
۹۸	۸۹	■ امتحان شماره (۱): نوبت اول (میان سال)
۹۸	۹۰	■ امتحان شماره (۲): نوبت اول (میان سال)
۹۹	۹۱	■ امتحان شماره (۳): نوبت دوم (پایان سال)
۱۰۰	۹۳	■ امتحان شماره (۴): نوبت دوم (پایان سال)
۱۰۱	۹۴	■ امتحان شماره (۵): نوبت دوم (پایان سال)
۱۰۲	۹۶	■ امتحان شماره (۶): نوبت دوم (پایان سال)

خود حقیقی

درس ۳

صحیح / غلط درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید.

- ۱۰۲- سرمایه‌های انسان که او را از سایر موجودات جدا می‌کند، مربوط به بعد جسمانی و روحانی انسان است.
- ۱۰۳- بعد جسمانی انسان مانند سایر اجسام تجزیه و تحلیل می‌پذیرد و به مکان و زمان نیازمند و محدود است.
- ۱۰۴- بعد غیر جسمانی انسان تجزیه و تحلیل نمی‌پذیرد و بعد از مرگ بدن باقی می‌ماند، اما به مکان و زمان محدود است.
- ۱۰۵- هر کس درک روشنی از خود دارد و در اثبات وجود چیزی که از آن تعبیر به «من» می‌کند، به استدلال نیاز دارد.
- ۱۰۶- هر کس این را در درون خود می‌یابد که گرچه در طول زندگی حالات گوناگون پیدا می‌کند، اما یک محور ثابت دارد.
- ۱۰۷- اگر شخصیت یا «من» انسان وابسته به جسم او باشد، باید در دوران عمر بارها عوض شود.
- ۱۰۸- قوانین و مقررات جامعه و روابط بین افراد بر پایه پذیرش نظام پاداش و جزای کیفری بنا شده‌اند.
- ۱۰۹- برخی انسان‌ها قسمت‌هایی از بدن خود را در حادثه‌ای از دست می‌دهند، اما ثبات هویتشان ناشی از ثبات اندام‌های آنان نیست.
- ۱۱۰- توانایی درک واقعیات و تفکر و اندیشه، به علت ثابت بودن «خود» است.

جای خالی

جاهای خالی گزاره‌های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.

- ۱۱۱- انسان دارد که او را از سایر موجودات جدا می‌کند و حرکت او را به سوی کمال متمایز می‌سازد.
- ۱۱۲- بُعد جسمانی فرسوده و متلاشی و بُعد روحانی تجزیه و تحلیل
- ۱۱۳- هر کس درک روشنی از دارد و در اثبات وجود آن، به هیچ‌گونه احتیاج ندارد.
- ۱۱۴- با گذشت حدود سال تمام عناصر بدن عوض می‌شود، بنابراین انسان وابسته به جسم او نیست.
- ۱۱۵- قوانین و مقررات جامعه و روابط بین افراد بر پایه پذیرش بنا شده‌اند.
- ۱۱۶- ثبات و ما ناشی از ثبات اندام‌های ما نیست.
- ۱۱۷- خواب‌هایی که خبر از حوادث گذشته یا رویدادهای آینده می‌دهند، نام دارند که برخاسته از انسان است.
- ۱۱۸- انسان در رؤیاهای صادقانه از طرف خود خارج می‌شود و به زمانی در می‌رود.
- ۱۱۹- قرآن کریم در ماجرای نمونه‌هایی از رؤیاهای صادقانه را ذکر نموده است.
- ۱۲۰- اگر روح به آراسته شد، مقرب درگاه خدا و مسجود فرشتگان می‌شود و اگر به تن داد، تا اعماق جهنم سقوط می‌کند.

پاسخ کوتاه

به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

- ۱۲۱- بیت «چون بلند و پست با هم یار شد/ آدمی اعجوبه اسرار شد» به کدام ویژگی انسان اشاره دارد؟
- ۱۲۲- وجود انسان از چه ابعادی تشکیل شده است؟
- ۱۲۳- دو مورد از نشانه‌ها و دلایل وجود بعد روحانی انسان را بنویسید.
- ۱۲۴- اگر شخصیت یا من انسان وابسته به جسم او باشد، باید چه نتیجه‌ای را داشته باشد؟
- ۱۲۵- این که از شخصی که بیست سال قبل کتابی نوشته یا یک قانون علمی را کشف کرده، اکنون تجلیل می‌کنیم، به کدام علت است؟
- ۱۲۶- اگر کسی را که بیست سال قبل به جنایتی دست زده، اکنون دستگیر و مجازات می‌کنیم، ناشی از کدام نتیجه ثابت بودن «خود» است؟
- ۱۲۷- این که حتی اگر برخی انسان‌ها قسمت‌هایی از بدن خود را از دست دهند، هیچ‌گاه احساس نمی‌کنیم که قدری از هویت آن‌ها کم شده باشد، نشان‌دهنده چیست؟
- ۱۲۸- از دو علت «ثابت بودن خود» و «رؤیاهای صادقانه» چه نتیجه‌ای می‌گیریم؟
- ۱۲۹- در چه صورتی، روح انسان مقرب درگاه خدا و مسجود فرشتگان می‌شود و در چه حالتی تا اعماق جهنم سقوط می‌کند؟

اصطلاحات و تعاریف

اصطلاحات و مفاهیم زیر را تعریف کنید.

۱۳۰- الف ثابت بودن خود:

ب رؤیای صادقانه:

چندگزینه‌ای

گزینه مناسب را انتخاب کنید.

۱۳۱- کدام یک از ویژگی‌های بعد غیرجسمانی انسان است؟

- ۱ تلاشی پذیری
- ۲ آگاهی و حیات
- ۳ فرسودگی
- ۴ محدودیت به زمان

۱۳۲- از کدام عبارت می‌توان پی به وجود «روح» در انسان برد؟

- ۱ بدن انسان مدام در حال تجزیه و تحلیل و بازسازی است و با گذشت حدود هفت سال تمام عناصر بدن عوض می‌شود.
- ۲ انسان اگر کارهایی خوب یا بد، در طول سالیان عمر خود انجام داده، همه این کارها را به «خود» نسبت می‌دهد.
- ۳ برخی خواب‌ها از حوادث و اتفاقات روزانه ما سرچشمه می‌گیرند و برخی صحنه‌های آشفته و بی‌اساس دارند.

۱۳۳- جمله «فضیلت‌ها و رذیلت‌های اخلاقی» را کسب می‌کند. به کدام ویژگی انسان اشاره دارد؟

- ۱ ثابت بودن خود
- ۲ رؤیاهای صادقانه
- ۳ محدود نبودن به زمان و مکان
- ۴ بعد روحانی

کشف ارتباط

هر یک از عبارتهای سمت راست جدول با کدام یک از عبارتهای سمت چپ ارتباط دارد؟

-۱۳۴

«الف»	«ب»
الف) محاکمه و مجازات افراد	۱- رؤیاهای صادقانه
ب) رفتن به زمانی در گذشته یا آینده	۲- بعد جسمانی
ج) توانایی انتخاب و تصمیم‌گیری	۳- ثابت بودن «خود»
—	۴- بعد غیر جسمانی

پاسخ کامل

به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید.

- ۱۳۵- ابعاد وجودی انسان را با یکدیگر مقایسه کنید.
- ۱۳۶- چرا شخصیت یا «من» انسان وابسته به جسم او نیست؟
- ۱۳۷- این که انسان به یاد می‌آورد در فلان سال به بنده‌ای از بندگان خدا خدمتی کرده و احساس خوشحالی می‌کند، چه نکته‌ای را به ما نشان می‌دهد؟
- ۱۳۸- چگونه «ثابت بودن خود» دلیلی بر وجود بعد غیرمادی انسان است؟
- ۱۳۹- چگونه «خواب و رؤیا» دلیلی بر وجود روح در انسان است؟
- ۱۴۰- چهار مورد از ویژگی‌های «روح» را بنویسید.

خود حقیقی

درس

۳

مقدمه

● در درس قبل دانستیم که انسان سرمایه‌هایی دارد که او را از سایر موجودات جدا می‌کند و حرکت او به سوی کمال را متمایز می‌سازد. این سرمایه‌ها مربوط به بعد روحانی ماست.

بیت مرتبط

جان بلندی داشت، تن پستی خاک
مجتمع شد خاک پست و جان پاک
چون بلند و پست با هم یار شد
آدمی اعجوبه‌ اسرار شد

پیام: روح بلند انسان با جسم خاکی او در هم آمیخت و انسان را تشکیل داد و انسان را بر سایر مخلوقات برتری داد.

جسم و روح

● ابعاد وجودی انسان: ۱) بعد جسمانی ۲) بعد روحانی

بعد جسمانی و مادی انسان

- ۱) مانند سایر اجسام و مواد، تجزیه و تحلیل می‌پذیرد.
- ۲) سرانجام فرسوده و متلاشی می‌گردد.
- ۳) به مکان و زمان نیازمند و محدود است.

بعد روحانی و غیرجسمانی انسان

- ۱) تجزیه و تحلیل نمی‌پذیرد.
- ۲) متلاشی نمی‌شود.
- ۳) بعد از مرگ بدن باقی می‌ماند.
- ۴) آگاهی و حیات خود را از دست نمی‌دهد.

● نشانه‌ها و دلایل بر وجود بعد روحانی: ۱) ثابت بودن «خود»، ۲) خواب و رؤیا

۱- ثابت بودن خود

● مفهوم ثابت بودن خود: هر کس درک روشنی از «خود» دارد و در اثبات وجود چیزی که از آن تعبیر به «من» می‌کند، به هیچ‌گونه استدلالی احتیاج ندارد.

هستند که هرگز در بیداری آن‌جا را ندیده‌ایم و بعدها که به آن‌جا می‌رویم، آن‌چه را در خواب دیده بودیم، در خارج مشاهده می‌کنیم. گاه این رؤیاها به گونه‌ای است که شخص کوچک‌ترین سابقه ذهنی درباره آن‌ها ندارد، به طوری که بعد از بیدارشدن آن را باور نکرده و به خواب خود اعتنا نمی‌کند، اما بعد از گذشت مدت زمانی، همان رؤیا با تمام جزئیات به وقوع می‌پیوندد و شخص را به شگفتی وامی‌دارد.

● **ویژگی رؤیاهای صادق:** انسان در این قبیل خواب‌ها از طرف زمان و مکان خود خارج می‌شود و به زمانی در گذشته یا در آینده می‌رود، در حالی که جسم او در رختخواب است و چشم و گوش او چیزی نمی‌بیند و نمی‌شنود. **مثال** قرآن کریم در ماجرای حضرت یوسف علیه السلام، نمونه‌هایی ذکر نموده که دلیلی بر اصالت رؤیاهای راستین است.

بررسی چرا نمی‌توانیم رؤیاهای صادق را به بعد مادی و جسمانی خود نسبت دهیم؟ مگر بعد جسمانی ما چه ویژگی‌هایی دارد که نمی‌تواند منشأ این قبیل خواب‌ها باشد؟

هر موجود جسمانی، در زمان خاص و مکان خاص قرار دارد و در یک زمان نمی‌تواند در دو مکان یا زمان باشد. اما در رؤیای صادق شخص مثلاً در زمان «الف» است، خوابی می‌بیند که نشان می‌دهد او در همین زمان «الف» به زمان «ب» که متعلق به آینده است، رفته و این عمل از عهده جسم ساخته نیست. پس مربوط به بعد روحانی است.

نتیجه

● از دو علت «ثابت‌بودن خود» و «رؤیاهای صادق» نتیجه می‌گیریم که ما غیر از بعد جسمانی، بعد دیگری داریم که در فرهنگ دینی، از آن به «روح» تعبیر شده است.

- به ما توانایی «انتخاب» و «تصمیم‌گیری» می‌دهد.
- به دنبال کمالات نامحدود است.
- توانایی درک واقعیات و تفکر و اندیشه به ما می‌بخشد.
- **ویژگی‌های روح** فضیلت‌ها و ردیلت‌های اخلاقی را کسب می‌کند.
- اگر به فضیلت‌ها آراسته شد، مقرب درگاه خدا و مسجود فرشتگان می‌شود.
- اگر به ردیلت‌ها تن داد، تا اعماق جهنم سقوط می‌کند.

اندیشه و تحقیق

- ۱- منظور از خود حقیقی چیست؟ این خود چه ویژگی‌هایی دارد؟ همان بعد روحانی انسان است. حقیقت ثابت و پایداری که به ما توانایی «انتخاب» و «تصمیم‌گیری» می‌دهد. به دنبال کمالات نامحدود است و توانایی درک واقعیات و تفکر و اندیشه به ما می‌بخشد و فضیلت‌ها و ردیلت‌های اخلاقی را کسب می‌کند.
- ۲- خود حقیقی چگونه با موضوع قضاوت قاضی در دادگاه ارتباط پیدا می‌کند؟ این که کسی سال‌ها قبل جرمی مرتکب شده و بعد دستگیر شود و در دادگاه محاکمه شود، با این که ممکن است پیر و فرتوت شده باشد، خود دلیل بر این است که با وجود تغییر جسم او، روح او ثابت است. یعنی ما این فرد مجرم را همان انسان چند سال قبل می‌دانیم؛ هرچند سن و سالی از او گذشته و ظاهرش تغییر کرده است.

با آن که در طول زندگی، شکل و قیافه و اعضا و اندام‌های بدن در حال تغییر است و جسم امروز من با جسم زمان نوزادی بسیار متفاوت است، اما همان کسی هستم که سال‌ها پیش در فلان روز متولد شدم. وقتی به یاد می‌آورم که در فلان سال به بنده‌ای از بندگان خدا خدمتی کرده‌ام، احساس خوشحالی می‌کنم و وقتی به خاطر می‌آورم که در فلان زمان مرتکب خطایی شده‌ام، خود را ملامت می‌کنم و از خدا می‌خواهم به من کمک نماید تا گذشته‌ام را جبران کنم. این‌ها می‌رساند که رفتار گذشته‌ام را از خودم می‌دانم و از هم‌اکنون برای آینده‌ام نقشه دارم و برنامه‌ریزی می‌کنم.

بنابراین، هر کس این را در درون خود می‌یابد که گرچه در طول زندگی حالات گوناگون پیدا می‌کند، اما یک محور ثابت دارد که به پشتوانه آن می‌گوید: گذشته آن‌گونه بودم و اکنون این‌گونه هستم.

● **وابسته‌نبودن حقیقت ثابت به جسم:** می‌دانیم که بدن انسان مدام در حال تجزیه و تحلیل و بازسازی است. سلول‌های کهنه می‌میرند و سلول‌های جدید جای آن‌ها را می‌گیرند. به گونه‌ای که گفته‌اند با گذشت حدود ۷ سال، تمام عناصر بدن عوض می‌شوند. اگر شخصیت یا «من» انسان وابسته به جسم او باشد، باید در دوران عمر بارها عوض شده و به شخص دیگری تبدیل شده باشد. در صورتی که چنین نیست.

● **وابسته‌بودن حقیقت ثابت به روح:** هر کس این را در خود می‌یابد که کس دیگری جایگزین او نشده و او، همواره خودش بوده است و اگر کارهایی، خوب یا بد در طول سالیان گذشته انجام داده، همه این کارها را به همین «خود» نسبت می‌دهد و «خود» را عامل آن کارها می‌داند.

۱ قوانین و مقررات جامعه و روابط بین افراد: بر پایه پذیرش همین «من» ثابت بنا شده‌اند.

مثال اگر از شخصی که بیست سال قبل کتابی نوشته یا یک قانون علمی را کشف کرده یا خدماتی به جامعه عرضه نموده است، اکنون تجلیل می‌کنیم و یا اگر کسی را که بیست سال قبل، به جنایتی دست زده و اکنون دستگیر شده است، محاکمه و مجازات می‌کنیم، بدان جهت است که آنان را همان انسان بیست سال قبل می‌دانیم گرچه سنی از آنان گذشته و ظاهرشان تغییر کرده است.

۲ از دست دادن قسمتی از بدن: برخی انسان‌ها قسمت‌هایی از بدن خود را در حادثه‌ای از دست می‌دهند، اما نه خودشان و نه دیگران، هیچ‌گاه احساس نمی‌کنند که قدری از هویت و «من» او کم شده باشد.

نتیجه این دو دلیل نشان می‌دهد که ثابت هویت و «خود» ما ناشی از ثبات اندام‌های ما نیست.

بررسی چرا نمی‌توان این خود ثابت را از ویژگی‌های بعد جسمانی دانست؟ چون حقیقت وجود ما، هیچ‌گاه به چیز دیگری تبدیل نمی‌شود و ما از ابتدای زندگی تا زمان مرگ همان خودمان هستیم. این عدم تغییر و ثبات، نشان‌دهنده آن است که خود حقیقی ما از جنس ماده نیست، زیرا تغییر و تبدیل از ویژگی‌های ماده است.

۲- خواب‌ورویا

- **انواع خواب‌ها:** ۱) برخی از حوادث و اتفاقات روزانه ما سرچشمه می‌گیرند.
- ۲) برخی کابوس‌اند و صحنه‌هایی آشفته و بی‌اساس دارند. ۳) رؤیای صادق؛ برخی خبر از حوادث گذشته یا رویدادهای آینده می‌دهند. یا نشان‌دهنده مکانی

۱۳۰. الف) هر کس درک روشنی از «خود» دارد و در اثبات وجود چیزی که از آن تعبیر به «من» می‌کند. به هیچ‌گونه استدلالی احتیاج ندارد. با آن که در طول زندگی، شکل و قیافه و اعضا و اندام‌های بدن در حال تغییر است و جسم امروز من با جسم زمان نوزادی بسیار متفاوت است، اما همان کسی هستم که سال‌ها پیش در فلان روز متولد شدم. هر کس این را در درون خود می‌یابد که گرچه در طول زندگی حالات گوناگون پیدا می‌کند، اما یک محور ثابت دارد که به پشتوانه آن می‌گوید: گذشته آن‌گونه بودم و اکنون این‌گونه هستم.

ب) برخی خواب‌ها خبر از حوادث گذشته یا رویدادهای آینده می‌دهند یا نشان‌دهنده مکانی هستند که هرگز در بیداری آن‌جا را ندیده‌ایم و بعدها که به آن‌جا می‌رویم، آن‌چه را در خواب دیده بودیم، در خارج مشاهده می‌کنیم. گاه این رؤیاها به گونه‌ای است که شخص کوچک‌ترین سابقه ذهنی درباره آن‌ها ندارد، به طوری که بعد از بیدار شدن آن را باور نمی‌کند، اما بعد از گذشت مدت‌زمانی، همان رؤیا با تمام جزئیات به وقوع می‌پیوندد. انسان در این قبیل خواب‌ها از ظرف زمان و مکان خود خارج می‌شود و به زمانی در گذشته یا در آینده می‌رود، در حالی که جسم او در رختخواب است و چشم و گوش او چیزی نمی‌بیند و نمی‌شنود.

۱۳۱. گزینه «۳»

۱۳۲. گزینه «۲»

۱۳۳. گزینه «۴»

۱۳۴. الف) ۳ (ب) ۱ (ج) ۴

۱۳۵. بعد جسمانی یا مادی انسان مانند سایر مواد و اجسام، تجزیه و تحلیل می‌پذیرد. سرانجام فرسوده و متلاشی می‌شود. به مکان و زمان نیازمند و محدود است. بعد روحانی و غیرجسمانی انسان، تجزیه و تحلیل نمی‌پذیرد. متلاشی نمی‌شود. بعد از مرگ بدن باقی می‌ماند و آگاهی و حیات خود را از دست نمی‌دهد. ۱۳۶. بدن انسان مدام در حال تجزیه و تحلیل و بازسازی است. سلول‌های کهنه می‌میرند و سلول‌های جدید جای آن‌ها را می‌گیرند. به گونه‌ای که گفته‌اند با گذشت حدود ۷ سال، تمام عناصر بدن عوض می‌شوند. اگر شخصیت یا «من» انسان وابسته به جسم او باشد، باید در دوران عمر بارها عوض شده و به شخص دیگری تبدیل شده باشد، در صورتی که چنین نیست.

۱۳۷. می‌رساند که رفتار گذشته‌ام را از خود می‌دانم و از هم‌اکنون برای آینده‌ام نقشه دارم و برنامه‌ریزی می‌کنم. هر کس این را در درون خود می‌یابد که گرچه در طول زندگی حالات گوناگونی پیدا می‌کند اما یک محور ثابت دارد که به پشتوانه آن می‌گوید: گذشته آن‌گونه بودم و اکنون این‌گونه هستم.

۱۳۸. هر کس این را در خود می‌یابد که کس دیگری جایگزین او نشده و او همواره خودش بوده است و اگر کارهایی خوب یا بد، در طول سالیان گذشته انجام داده، همه این کارها را به همین «خود» نسبت می‌دهد و «خود» را عامل آن کارها می‌داند. قوانین و مقررات جامعه و روابط بین افراد بر پایه پذیرش همین «من» ثابت بنا شده‌اند. اگر از شخصی که بیست سال قبل کتابی نوشته اکنون تجلیل می‌کنیم، بدان جهت است که آن را همان انسان بیست سال قبل می‌دانیم، گرچه ظاهرش تغییر کرده است. برخی انسان‌ها قسمت‌هایی از بدن خود را در حادثه‌ای از دست می‌دهند، اما نه خودشان و نه دیگران، هیچ‌گاه احساس نمی‌کنند که قدری از هویت و «من» او کم شده باشد. این نشان می‌دهد که ثبات هویت و «خود» ما ناشی از ثبات اندام‌های ما نیست.

۳- افزایش بی‌رویه تعداد باشگاه‌های زیبایی اندام و یا آرایشگاه‌ها و سالن‌های زیبایی در جامعه امروز نشان از فراموشی چه حقیقی دارد؟
نشان از این دارد که انسان به جای آن که به زیبایی‌های حقیقت اصلی خود، یعنی همان خود حقیقی بپردازد، تنها به خود غیرحقیقی‌اش که هر روز رو به ضعف و سستی است، می‌پردازد. در حالی که آن‌چه برای او ماندگار است همان خود حقیقی اوست و به جای آن که انسان بیشتر وقت خود را صرف کسب فضائل و کمالات کند، هم و غم خود را بر روی زیباکردن جسم خود می‌گذارد و از خود اصلی‌اش غافل می‌شود.

پاسخ سؤالات درس ۳

۱۰۲. غلط (سرمایه‌های انسان، مربوط به بعد روحانی اوست).

۱۰۳. صحیح

۱۰۴. غلط (بعد روحانی انسان به مکان و زمان محدود نیست).

۱۰۵. غلط (در اثبات وجود من، نیاز به هیچ‌گونه استدلال نیست).

۱۰۶. صحیح ۱۰۷. صحیح

۱۰۸. غلط (قوانین و مقررات جامعه و روابط بین افراد، بر پایه پذیرش من «ثابت» بنا شده‌اند).

۱۰۹. صحیح

۱۱۰. غلط (توانایی درک واقعیات، به علت وجود روح است).

۱۱۱. سرمایه‌هایی ۱۱۲. می‌شود - نمی‌پذیرد

۱۱۳. خود - استدلالی ۱۱۴. هفت - شخصیت (من)

۱۱۵. من ثابت ۱۱۶. هویت - خود (من)

۱۱۷. رؤیای صادق - روح ۱۱۸. زمان و مکان - گذشته یا آینده

۱۱۹. حضرت یوسف علیه السلام ۱۲۰. فضیلت‌ها - ردیلت‌ها

۱۲۱. انسان از دو بعد جسمانی و روحانی تشکیل شده که بعد روحانی او را از سایر موجودات جدا می‌کند و حرکت او به سوی کمال را متمایز می‌سازد.

۱۲۲. ۱- بعد جسمانی، ۲- بعد روحانی

۱۲۳. ۱- ثابت بودن خود، ۲- خواب و رؤیا

۱۲۴. باید در دوران عمر بارها عوض شده و به شخص دیگری تبدیل شده باشد، در صورتی که چنین نیست.

۱۲۵. آن را همان انسان بیست سال قبل می‌دانیم، گرچه سنی از او گذشته و ظاهرش تغییر کرده است.

۱۲۶. قوانین و مقررات جامعه و روابط بین افراد، بر پایه پذیرش «من» ثابت بنا شده‌اند.

۱۲۷. نشان‌دهنده آن است که ثبات هویت و «خود» ما ناشی از ثبات اندام‌های ما نیست.

۱۲۸. نتیجه می‌گیریم که ما غیر از بعد جسمانی، بعد دیگری داریم که در فرهنگ دینی از آن به «روح» تعبیر شده است.

۱۲۹. اگر به فضیلت‌ها آراسته شود، مقرب درگاه خدا و سجد فرشتگان می‌شود و اگر به ردیلت‌ها تن داد، تا اعماق جهنم سقوط می‌کند.

۱۳۹. برخی از خواب‌ها خبر از حوادث گذشته یا رویدادهای آینده می‌دهند، یا نشان‌دهنده مکانی هستند که هرگز در بیداری آن‌جا را ندیده‌ایم و بعدها که به آن‌جا می‌رویم، آن‌چه را در خواب دیده بودیم، در خارج مشاهده می‌کنیم. گاه این رؤیایا به گونه‌ای است که شخص کوچک‌ترین سابقه ذهنی درباره آن‌ها ندارد، به طوری که بعد از بیدار شدن آن را باور نکرده و به خواب خود اعتنا نمی‌کند، اما بعد از گذشت مدت‌زمانی، همان رؤیا با تمام جزئیات به وقوع می‌پیوندد و شخص را به شگفتی وامی‌دارد. انسان در این قبیل خواب‌ها از ظرف زمان و مکان خود خارج می‌شود و به زمانی در گذشته یا در آینده می‌رود، در حالی که جسم او در رختخواب است و چشم و گوش او چیزی نمی‌بیند و نمی‌شنود.

۱۴۰. ۱- به ما توانایی «انتخاب» و «تصمیم‌گیری» می‌دهد. ۲- به دنبال کمالات نامحدود است. ۳- توانایی درک واقعیات و تفکر و اندیشه به ما می‌بخشد. فضیلت‌ها و رذیلت‌های اخلاقی را کسب می‌کند.

ضمیمه امتحانات شسیه ساز نهایی

جدول بارم بندی دین و زندگی ۱ انسانی

پایانی نوبت اول	پایانی نوبت دوم، شهریور و دی ماه	درس
۶	۳	اول، دوم و سوم
۵	۲/۵	چهارم و پنجم
۵	۲/۵	ششم و هفتم
-	۳/۵	هشتم و نهم
-	۵	دهم، یازدهم و دوازدهم
-	۳/۵	سیزدهم و چهاردهم
۴	-	قرائت
۱۶	۲۰	جمع

ردیف	امتحان نوبت اول: دین و زندگی (۱)		رشته: ادبیات و علوم انسانی	تاریخ امتحان: دی ماه	نمره
	امتحان شماره ۱	پایه دهم دوره دوم متوسطه			
۱	الف) با توجه به آیات قرآن و روایات، به سؤالات زیر پاسخ دهید. با توجه به آیه شریفه ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِاعْبِيْنَّ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾ حق بودن آفرینش آسمانها و زمین به چه معناست؟	۰/۵			
۲	آیه شریفه ﴿وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهْوٌ وَ لَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ﴾ به کدام تفکر درباره مرگ اشاره دارد و پیام آن چیست؟	۰/۷۵			
۳	با توجه به آیات قرآن کریم، دو دلیل از دلایل انکار معاد را بیان کنید.	۰/۵			
۴	آیه شریفه ﴿يُتَبَوَّأُ الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ﴾ ناظر بر کدام ویژگی عالم برزخ و نشانه آن است؟	۰/۵			
۵	حدیث شریف «هیچ چیزی را مشاهده نکردم، مگر این که خدا را قبل از آن، بعد از آن و با آن دیدم.» به کدام سرمایه الهی اشاره دارد؟	۰/۵			
۶	ب) درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را با (ص/غ) مشخص کنید. تلاش برای رسیدن به نعمت‌های دنیا نه تنها بد نیست، بلکه ضروری و خوب است.	۰/۲۵			
۷	اراده و اختیار در انسان سبب می‌شود که در مقابل گناه و زشتی واکنش نشان دهد.	۰/۲۵			
۸	دلایلی که «امکان معاد» را ثابت می‌کنند، تحقق آن را لازم می‌دانند.	۰/۲۵			
۹	پس از مرگ، فرشتگان حقیقت وجود انسان را که همان روح و جسم اوست، «توقی» می‌کنند.	۰/۲۵			
۱۰	تغییر در ساختار زمین و آسمانها مربوط به مرحله اول قیامت است.	۰/۲۵			
۱۱	ج) جای خالی گزاره‌های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید. هدف و مسیر هر کس با و او هماهنگی دارد.	۰/۵			
۱۲	بعد انسان، تجزیه و تحلیل نمی‌پذیرد و متلاشی نمی‌شود.	۰/۵			
۱۳	خداوند تمایلات و گرایش‌هایی را در درون انسان قرار داده است که بیانگر معاد لازمه است.	۰/۵			
۱۴	نامه عمل انسان در قیامت به گونه‌ای است که را در بر دارد.	۰/۵			
۱۵	د) به سؤال‌های زیر، پاسخ کوتاه دهید. اگر هدفی را که انتخاب می‌کنیم، بهتر بتواند پاسخگوی کدام دو ویژگی انسان باشد، آن هدف کامل تر است؟	۰/۵			
۱۶	راه نفوذ شیطان بر انسان چیست؟	۰/۵			
۱۷	شور و نشاط و انگیزه فعالیت و کار که از پیامدهای اعتقاد به معاد است، به چه دلیل است؟	۰/۵			
۱۸	دو دلیل را که بر امکان معاد دلالت دارد، بنویسید.	۰/۵			
۱۹	دو مورد از آثار متأخر را نام ببرید.	۰/۵			
۲۰	معیار و میزان سنجش اعمال در قیامت چیست؟	۰/۵			
۲۱	ه) اصطلاحات زیر را تعریف کنید. نفس اماره:	۰/۵			
۲۲	توقی:	۰/۵			
۲۳	و) گزینه صحیح را انتخاب کنید. در زمینه آثار اعتقاد به معاد، کدام گزینه نادرست است؟	۰/۵			
۲۴	قرآن در «امکان معاد» دلایل و شهود زیادی می‌آورد و بر کدام ویژگی خداوند تأکید می‌کند؟	۰/۵			
	(۱) حکمت (۲) عدل (۳) قدرت (۴) علم				